పాడి

కలశాపురముకాడ గంధపుమాకులనీడ-
నలరేవు మేలు మేలు హనుమంతరాయ.

సంజీవికొండ దెచ్చి సౌమిత్రి బ్రతికించితి
భంజించితి వసురుల బలుపిడిని
కంజాప్తకులరాఘవుని మెప్పించితివి
అంజనీతనయ వో హనుమంతరాయ.

లంక సాధించితివి నీలావులెల్లాఁ జూపితివి
కొంకక రాముని సీతఁ గూరిచితివి
లంకెల సుగ్రీవునికి లలిఁ బ్రధాని వైతివి
అంకెలెల్లాఁ నీకుఁ జెల్లె హనుమంతరాయ.

దిక్కులు గెలిచితివి ధీరతఁ బూజ గొంటివి
మిక్కిలిప్రతాపాన మెరసితివి
ఇక్కువతో శ్రీవేంకటేశ్వరుబంట వైతివి
అక్కజపుమహిమల హనుమంతరాయ.

5-91

మున్నుడి

కలశాపురంలో వెలసిన హనుమంతుని కీర్తిస్తున్నారు అన్నమాచార్యులవారు. ఆనాడు కలశాపురం ప్రాంతంలో దట్టంగా చందన వృక్షాలు వుండివుంటాయి అని భావిస్తున్నాను. అలవాటు ప్రకారం అంజనీ తనయుడు శ్రీవేంకటేశ్వరుని బంటు అని కీర్తిస్తున్నారు. "లంకెల సుగ్రీవునికి లలిప్రధానివైతివి" అంటున్నారు. సుగ్రీవునికి లంకెల లలి ప్రధానివైనావు... అని చెప్పుకోవాలి. అంటే సుగ్రీవునికి బద్ధుడై ప్రియమైన ప్రధానమంత్రివైనావు అని అర్థం. అంకెలెల్ల నీకు చెల్లే... అంటే వశీకరణమొనర్చు చమత్కారములు నీకే తగినవి అని.

చం॥ అలరెను అంజనీసుతుడు ఆ కలశాపురమందు దట్టమై
చలువగు చందనంపు తరుఛాయలలో హనుమంతరాయడై
కొలిచెడి భక్తసంఘముల కోరిక దీర్చె ప్రతాపశాలియై
విలువగు బంటు శ్రీపతికి వీరుడు ఈ కపి అన్నమయ్యనెన్

రాగం : హిందోళం

కలశాపురముకాడ గంధపు మాకుల నీడ
అలరేవు మేలుమేలు హనుమంతరాయ ॥కలశా॥

సంజీవి కొండదెచ్చి సౌమిత్రి బ్రతికించితివి
భంజించితి వసురులను పలువురిని
కంజాతకుని రాఘవుని మెప్పించితివి
అంజనీతనయ ఓ హనుమంతరాయా ॥కలశా॥

లంక సాధించితివి బీరములెల్ల చూపితివి
గొంకక రాముని సీతను గూర్చితివి
లంకెల సుగ్రీవునికి లలి ప్రధానివైతివి
అంకెలెల్ల నీకు చెల్లె హనుమంతరాయ ॥కలశా॥

దిక్కులు గెలిచితివి దివిజపూజ గొంటివి
మిక్కిలి ప్రతాపాన మెరసితివి
ఇక్కువతో వేంకటేశు బంటవైతివి
అక్కజపు మహిమల హనుమంతరాయ ॥కలశా॥

భావామృతం :

కలశాపురం దగ్గిర గంధపు వృక్షముల నీడలలో నీవు అలరుచున్నావు. ఓ హనుమంతరాయా! మేలు..మేలు తండ్రీ! మేలుమేలు.

అంజనీపుత్రుడైన ఓ హనుమంతరాయా! సంజీవిని పర్వతమును తీసికొనివచ్చి సుమిత్రా నందనుడైన లక్ష్మణుని ప్రాణములను కాపాడినవాడవు. పలువురు అసురులను మర్ధించిన వాడవు. కంజాతకుడు (పద్మసంభవుడైన బ్రహ్మదేవుని, రఘుకులనాయకుడైన శ్రీరామచంద్రుని మెప్పించిన వాడవయ్యా హనుమంతరాయా!

ఓ వాయునందనా! నీవు లంకలో అసాధ్యమైన విజయమును సాధించి గెలిచితివి. నీ వీరత్వమును చూపితివి. గొంకక శ్రీరాముని, సీతను కలిపితివి. సుగ్రీవునకు బద్ధుడవై ప్రియమైన ప్రధానమంత్రివైనావు. ఓ హనుమంతరాయా! వశీకరణ మొనర్చుచమత్కారములు నీకే తగునయ్యా!

ఓ రామదూతా! వాయుగమనుడవైన నీవు దిక్కులన్నీయు గెలిచితివి (మైరావణుని వధించుటకు మారుతి పాతాళమునకు పోయి గెలిచినాడు కదా!) దేవతలు కూడా నిన్ను కీర్తించిరి. ఎనలేని ప్రతాపముతో ప్రకాశించితివి. ఓ హనుమంతరాయా! నీవు ఇక్కవతో (మక్కువతో) శ్రీరాముని బంటువై ఆశ్చర్యము గొలుపు మహిమలను చూపించితివి. (నీ భక్తులకు రక్షయై నిలచితివి.